

PELĒKS SUNS SAPŅO
PAR ZELTA ZIVTIŅĀM

KRISTA ANNA BELŠEVICA

PELĒKS SUNS SAPŅO PAR ZELTA ZIVTIŅĀM

Stāsti par atmiņām

821.174-3
Be 341

Grāmata izdota ar Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstu.

kultūr\elpa

Kultūras ministrija

Pateicība grāmatas tapšanā Ventspils Starptautiskajai
Rakstnieku un tulkotāju mājai.

STARPTAUTISKĀ RAKSTNIEKU
UN TULKOTĀJU MĀJA

Māksliniece **Alise Krajeviča**

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana
vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums.
Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā.

© Krista Anna Belševica, 2021

© Literārā apdare, izdevums, mākslinieciskais noformējums,

Apgāds Zvaigzne ABC, 2021

ISBN 978-9934-0-9717-1

SATURS

1. Stelles	7
2. Cilvēki aiz loga.....	23
3. Ķieģeļi domā par lietu	49
4. Litija mēness	67
5. Sirdspukstu trajektorijas	87
6. Kafija jūsu krūzē ir atdzisusi	107
7. Pēdējais stāsts.....	128

STELLES

2019

Pil krāns. Ja tas nepilētu, mājas pirmajā stāvā, iespējams, būtu pat pārāk kluss, bet krāns pil. Kaķis nemostas, tas divaini, šķiet, viņš dzird visu, tikai ne pilošo krānu. Sasodītais kaķis. Ja nebūtu kaķa, mājās, iespējams, pat būtu tiešām kluss, bet kaķis ir, ir, ir arī jāsvempjas augšā un jābrauc uz sasodīto lidostu. Snigt bija sācis jau pirms stundas vai arī viņai izlikās. Vai tad ceļu varēja izgaismot šis sniegs, kas jau bija zaudējis savu krāsu un smalkumu, sniegs, par kuru neviens nerakstītu haiku, kurš derēja tikai mašīnas riteņu izdangātai dubļu vagai. Viņa lēnām cēlās un atsāka just savu ķermeni, viņa cēlās, jāceļas augšā un jābrauc uz sasodīto lidostu, rīt – uz restorānu, jāsaute vista viņa mērcē, kāda viņa – balta vai sarkana –, to viņa vēl nav izlēmusi, kāpēc kādreiz to nevarētu izdomāt arī kāds cits, jābrauc.

Pēteris, viņas pirmais un viņas klints, noteikti būs priecīgs, ka viņam aizbrauks pretī. Viņš vienmēr priecājās par tādiem niekiem. Uzcepi olu brokastīs, izsūci viesistabu, ieliki konfekti kabatā. Vienmēr priecīgs kā bērns, gadi nāca un gāja, bet Pēteris vienmēr bija priecīgs.

Trīs no rīta, sasodīts, viņa ieraušas mašīnā un piebaksta pogai, lai sāk sildīt krēslu, tad kādu brīdi sēž,

sakrustojusi rokas un salikusi, sabozusies kā novembra balodis. Viņa iztaisnojas un paraugās spogulī, tā seja, kas skatās pretī, šķiet sveša. Cik ilgi viņa jau visiem saka, ka viņai ir divdesmit? Laiks viņai ir apstājies, pat bioloģiskais pulkstenis vairs netikšķ. Tik patīkami silda dibenu.

Viņa atved viņu mājās, savu Pēteri, neļauj viņam aiziet uz tualeti, iegrūž gultā. Laiza viņa kaklu, saskūpsta no galvas līdz papēžiem, uzsēžas virsū un aizver acis. Vecāmāte reiz stāstīja, divus gadus es viņu gaidīju pārnākam no kara, divus gadus. Diez arī viņa neļāva aiziet kaut pačurāt, pačurās vēlāk, tagad vajag ātri, prezervatīvus arī nevajag, kam mums, mēs visu mūžu, pat divus mūžus esam gaidījuši šo brīdi, kad beidzot būs tik patīkami, ka nevarēs izturēt, kad mēs milēsīmies viens ar otru, nevis ar gumiju.

Divus mēnešus vēlāk ķermenis par kaut ko signalizē. Vēl mēnesi viņa to ignorē, tad sāk domāt. Viņai pūšas vēders, noteikti zarnu vēzis, vismaz tā saka vietējā avīze, kuru neviens nekad īsti nelasa, bet kurā Pētera māsa dažkārt uzraksta par patversmes kaķa jaunajām mājām vai zarnu vēzi. Muris avīzē ir bijis divreiz. Vienreiz – kā laimīgi izglābtais, otrreiz – kā nelaimīgi pazudušais.

Ģimenes ārste sēž savā baltajā, polsterētajā krēslā un iecietīgi smaida. Bet mums līdz šim nav bijis bērnu, viņš saka. Jā, tā varētu būt, viņa atbild, varbūt mazliet par sarkastisku, šķiet, ārstei viņos neērti klausīties. Tādēļ viņa vairs neko nesaka. Kā viņš uzdrošinās brīnīties? – viņa tikai domā, kā tāds zvirbulēns, fui, bērns taču pirmām kārtām ir viņas, nevis viņu. Vai viņš glābsies bēgot, līdz viņa izlems par abortu, un tad saldsērīgi

turēs viņas rociņu slimnīcā? Vai tad, abortu taisot, vispār laiž iekšā skatītājus? Kā – tev, nevis mums, viņš, ignorēdams ārsti, saka, un viņa kļūst vēl dusmīgāka. Stulba doma bija neizmantojot prezervatīvus. Un abortu taisīt tagad šķiet vēl stulbāk. Kurš tad divdesmit trīs gadu vecumā taisa abortu? Kurš divdesmit trīs gadu vecumā nejauši paliek stāvoklī? Kurš vispār tik agri paliek stāvoklī? Vai mēs vispār jebkad bijām domājuši par bērnu? – viņa prasa, es nezinu, saka Pēteris, pa kuru laiku mēs par to būtu domājuši. Jā, viņa gudro tajā pašā vakarā, viņa bija iegājusi dušā, uzcepusi pankūkas, palasījusi, pastrādājusi pie nākamās nedēļas ēdienkartes, kāds vēl bērns. Kā vispār cilvēki nonāk līdz domai par bērnu? Draudzene reiz teica: nu kā, gribas un gribas, un tad nekas cits neatliek.

Kā tad! Kad viņa iestājās tehnikumā, tur lasīja receptu grāmatas un izsvieda tūkstošiem kaloriju koju miskastē, līdz pabeidza skolu ar perfekto ābolmaizīti. Lielajā importa un pārpilnības laikmetā tas bija stilīgi bez gala. Viņa pabeidza skolu ar perfekto ābolmaizīti, tā, lūk. Tad cepa maizi četros no rīta, tad grieza desu brokastīm tādā viesnīcā ar gariem, vienmēr nomazgātiem logiem un antiseptisko veļu numuriņos, un tad, tad! Viņa varēja izdarīt brīnišķīgāko lietu uz pasaules – izdomāt vārdu. Un viņa deva tam vārdu *Debesmanna*. Izvēlējās katalogā krēslus, pasūtīja no Francijas pannas un pārgrieza lenti.

Atnāca māte un tika iepazīstināta ar situāciju. Tā ir zīme, māte teica, tu man arī piedzimi tieši tad, kad man bija divdesmit trīs, būs arī jāprecas, bet to var ātri nokārtot, teica māte un mazliet trīcēja no centieniem

izskatīties neitrāla un lietišķa, lai arī bija priecīga kā gultā ielaists suns. Nezinu, viņa domā, nezinu, nezinu, viņai šķiet, pārguļot bez prezervatīva, viņi jau ir tikpat kā apprecējušies, vairāk nekā apprecējušies. Tik ļoti viņa nevienam nebija atdevusies, varbūt vairāk atdoties nemaz nav iespējams, ja būtu, tad, protams, viņa atdotos arī vēl vairāk, ja zinātu, kā, iespējams, atdotos. Pēteris pat nezina, ka tagad viņi ir vairāk nekā precējušies, viņai nāk prātā. Būs viņam jāpasaka.

Izskatās, tu nemaz negribi bērnu.

Viņa pati nezina, ko grib, viņa nevar zināt, vai grib bērnu, ja nezina, kā ir tad, kad ir bērns. Vai viņa ir tam gatava?

Ja cilvēki katru reizi tik daudz par to domātu, mēs būtu izmiruši kā suga, māte saka, pēkšņi vairs nebūdamā kārtīga kristiete, pēkšņi būdamā vienkārši izmisusi.

Kam gatava? Bērnam? Būt par māti?

Pēc vārdnīcas spriežot, viņa nav gan gatava.

Pēc vārdnīcas spriežot, viņa nav gatava nekam. Dzīve, nozīme numur divi, apzināta (cilvēka) eksistence. Ko vispār nozīmēja iekavas? Vai iekavās rakstītais bija neobligāts? Vai iekavās rakstīto varēja arī ignorēt? Vai varēja ignorēt dzīvi?

Labi, varbūt ar otrās nozīmes pirmo piemēru viņa var identificēties. Dzīves dārdzība. Augsts cenu līmenis.

Vai viņa ir gatava radīt īpašu matērijas eksistēšanas un kustības formu, kam galvenokārt raksturīga vielmaiņa?

Viņa stāv pie loga, skatās ārā. Viņa negrib pagriezties, viņa ļoti, ļoti negrib pagriezties, viņa zina, ka tur sēdēs māte un nosodoši blenzīs.